

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kupo blode Avstro-Ogrske:
celo leto skupaj naprej . . . K 60—
pol leta 30—
četrt leta 15—
na mesec 5-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 65—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 70—

Vpisanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakica.
Upraviteljske (spodaj, pritličje, levo). Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 90.

Inzerti vsak dan svojo, izvenredno delo in prenoske.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin., dvakrat po 11 vin., trikrat po 10 vin.
Poslano (enak prostor) 30 vin., parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev.
Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročilno vredno po nakaznici.
Na samo plačeno naročilo brez poslatve denarja se ne moremo nikakor oziirati.
„Narodna Tiskarna“ telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi poji:

celo leto naprej K 58— | četrt leta naprej K 15—
pol leta 29— | na mesec K 5—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 34

Slijajna manifestacija JDS za naše meje.

Ljubljana, 28. jan. Svečana afirmacija resne naše nepogiblne volje, da ne damo ne Italijanu ne Nemcu niti kosčka svoje svete zemlje, je bil slični shod JDS v Mestnem domu. Obisk izborni, razpoloženje žarko. Bližajo se trenutki, ko se odloči usoda naših meja. Zavedamo se teh trenutkov, zato pa manifestiramo za svoje pravice, zato kličemo glasno, da nas čujejo v Parizu, kaj hočemo, kaj moramo imeti. Svoje iščemo, svoje hočemo dobiti. Kar spada nam, to nam mora priskrbiti mirovna konferenca, sicer bi ta konferenca ne imela mirovnega značaja.

Shod je otvoril imenom JDS dr. Karel Triller ter dal besedo dr. Gregorju Zerjavu.

Dr. Greg. Zerjav.

Uvodoma omenja, da ne govori kot podpredsednik Narodne vlade, ampak kot pripravljen član JDS. V vojni je bila politika tajnosti obsojena na smrt. Ljudstvo ni bilo podučeno o tajnih pogodbah. Notranji, kakor zunanji položaj sta težkega značaja, tako da treba združiti vse politične sile, zlasti glede na zahteve na zunanji. Sedanji čas pomeni prehod za ves narod. Naša stranka je postala iz opozicijskega sovlačjača, iz opozicije smo postali sodelavci, naš narod je postal državni narod, zato pa je tudi odgovoren za vsak korak za bodočnost. V notranji politiki treba odpraviti strašne posledice vojne. Razdelitev velenostev pomeni težaven del reševanja socialnih vprašanj, sledila bo socializacija in nacionalizacija naše industrije, ureditev valute itd. Za danes je silniša zunanja situacija. Od novembra dalje se vrši tih vojni, ki napenja naše živce še hujše, nego prejšnja, razburjenost je strašna. Bliža se odločitev. Tik pred durmije. Daleč smo sicer od Pariza, pa se nas bo čulo tudi tja, ako bomo krepko zaklicali. Solidarni smo s Srbi glede meje na vzhodu, solidarni glede Banata. Pred nas stopa jadransko vprašanje. Ako pogledamo na zemljevid, vidimo, kako krasen kos Evrope je naša mlada domovina in kako je bogata naravnih darov. Čaka to velika bodočnost, ako bo bival v njej zrel narod. Vse pa je v zvezi z lego ob Jadrano. Balkan Balkancem! Na balkanski formaciji stoji naša tla tja gori do Kanina, meja med Balkanom in zgradom je prava meja med Jugoslavi in Italijani. Priselilo se je k nam le v mesta nekaj Italijanov. Nihče ne taji tega, mi v svojih statistikah ne lažemo. O sahtevi Italijanov po Dalmaciji sploh ne dopuščamo debate, te zahteve so provokacija. Gorice nam z resnim argumentom ne morejo odreči, glede Trsta se tudi od italijanske strani priznava, da ne more živeti brez Slovenca. Pridite v Gorico pa poglejte hiše in videli boste, da tih zgradil slovenski sidarji. Videm ima čisto drugačno lice. Glavno vprašanje je Trst. Moram reči, da smo naleteli glede Trsta povsodi na odpor, tudi pri Francozih in Angležih. Zakaj? Reklo se je, da je Trst večinoma italijanski in mesta so glava za okolico. Italijani imajo pravico do Trsta in morajo biti plačani za sodelovanje v vojni. Vsi Jugoslavi smo vedno soglasno ugovarjali Francozi in Angleži napačno umajajo, kaj so pristajali mesta pri nas. Oni sodijo po svojih kolonialnih, kjer si ustvarijo obrežni kraj, iz katerega potem se gajo v notranjost.

Naša mentaliteta v tej stvari pa je čisto druga. Oni ne vedo, da za Trstom živi kulturni narod in da je njegov življenjski razvoj tudi v mestu samem. Po našem so pa vendar začeli uvidevati, da ne smejo nas soditi s svojega kolonialnega stališča. Čudili so se, da imamo trgovske interese v Trstu, ker ne vedo, da je 40 odstotkov tržaške tonaže kupljene ali prodane s strani Jugoslovancev, da je okoli 25 odstotkov čisto slova-

ške, da sledi nemška tonaža in je italijanska šele na sedem mestu. Uveljavljali smo, da je radi tega praktično, da veljajo na tržaškem tržišču iste postavbe in sodnje kakor v zaledju. Trst kot veliko mesto mora biti svobodno, potrebuje pa okvirja in varstva velike suverene naše države. Francozi in Angleži pravijo: ena luka vam gre in sicer: Reka. Kar zdaj delajo Italijani glede Reke, to je samo gledališče, to delajo samo zato, da bi obdržali tržaško pozicijo. Obe luki sicer nista idealni, preveč sta izpostavljeni burji, ali Trst ima pristajniške naprave in železniške zveze, trgovstvo je v Trstu vpeljano. Ako bi ti dve luki pripadali vsaka drugi državi, bi nastal velik konkurenčni boj. Gotov sem, da bi končno zmagała v tem slučaju Reka. A trošile bi se milijarde v tem konkurenčnem boju, ki bi jih plačal konsument. Reka kakor Trst sta na kompaktnem jugoslovanskem ozemlju, torej obe spadata je nam. Pod italijansko vlado bi postal Trst v gospodarskem oziru nemška luka. So že vidne vezi, ki se pletejo med Italijani in Nemci. Mi in Italijani bi mogli skupno živeti pod našim krovom, ali Italijani in Nemci pa bi težko skupno živeli, kajti Nemci pograbijo za vse in ne vzamejo samo, kar da delo. Med vojno smo z Italijani shajali dobro in Slovenci so mnogo storili, da se italijanskim političnim preganjancem ni slabše godilo. Majhen je bil naš kosček kruha, ali odstopali smo ga radi Italijanom, ki pa v zahvalo nas sedaj nočejo več poznati. Ko bi se razvil Trst v nemško trgovsko mesto, potem bi obžalovali, kaj so storili. Najbrže bi bilo tako, da bi bil kurjač v ladi Dalmatincev, na ladji bi se vila italijanska zastava, blago bi bilo pa nemško. Dalmatinska trgovina se ne more dvigniti, ako je glava Jadrana v tujih rokah. Kakor pa smo svojčas poslali Benečane domov, tako hočemo poslati sedaj Italijane. V ligo narodov pa ne vstopimo, ako bita del našega doma imel ostati v italijanskim rokah. (Odobrovanje). Ne smemo se ponoviti dogodki prejšnjega stoletja, ko so Italijani brez težav dobivali avstrijske pokrajine. Danes se lahko reče, da Italijani bi stali še vedno ob Pavi, ako bi ne bilo jugoslovanskega upora in reči se mora, da ako bi bila Italija v vojaškem oziru storiła svojo dolžnost, bi bila že leta 1915. lahko končala vojno. Sedaj so razkrile razne vojne tajnosti in jasno je, da bi bili lahi tudi leta 1916. lahko prišli čez Kras. Pri Kobardu so jih Jugoslavi obvestili, kaj pride in kje, ali Italijani so bežali, Francozi in Angleži so ustavili prodiranje ob Pavi.

Glede severne meje povemo Nemcem, da so glede Maribora računali zaključeni. Pozdravljamo Maribor in mu obljubljamo lepo bodočnost. Tisti, ki so danes krvavo jemonstrirali, ne mislijo za eno ped pred nosom. Za Nemce najboljša, da prispejemo našemu kralju Petru. Glede Radgone se ne bo nič izpremenilo. Glede Koroške se je reklo, da se bo na mirovni konferenci določila meja. Ali mi ne moremo gledati, da nam med tem tamkaj zatirajo naše ljudi. Koroški Nemci so sedaj bolj nesramni nego poprej. Poprej so zatavljali na Amerikance, sedaj se jim klanjajo do tal in sanjajo celo o koroški republiki. Poprej so smatrali vsakega republikanca za veleizdajalca. Bodočnost Koroške je v industriji. Ta se pa v nemški Avstriji ne bo razvila. Tam se vrhutega bliža bankrot. Niti ne slutijo, koliko bodo morali plačevati, pa ne le bogatini, ampak tudi kmeti in delavec. Položaj Celovca je tak, da živi od Slovencev, ako bi bil izrezan iz slovenske zemlje, postane mesto beračev. Danes je začelo poslovati ameriško sodišče. Reči moremo samo to, da Nemci strahovito pritiskajo na naše ljudi, da se ne bi izrekli za Jugoslavo. Begunec so zavrnili, ali begunci imajo priliko povedati misli, kakšni divjaki so koroški Nemci. — Glede na mirovno konferenco se je govorilo o nekakem sporu med nami in zunanjim ministrom dr. Trumbičem. Njegovo imenovanje se pa je izvršilo na slovenski predlog. Skupno z dr. Trumbičem delujeta dr. O. Rybář in dr. Zolger, vsi v istem duhu, kakor želimo mi, vsi skupno za enim ciljem. Govori se o nekakem nasprotju med Hrvatini in Slovenci, ali kregamo se le s prehranjevalno centralo v Za-

grebu, ta pa ni hrvatski narod. Govori se tudi o sporih med nami in Cehi, kakor da bi se bili Cehi zvezali z Italijo. Z najavtoritativnejše češke strani poročam, da se ni češka politika prav nič zvezala z italijansko v naš neprilog. Cehi povdarjajo, da s prijateljstvom bodo lažje posredovali med Jugoslavi in Italijani, mi pa se jih ne želimo samo kot posrednike, temuč kot sobojevnike ali vsaj sekundante. Naši bratje v Korotanu se dobro držijo. Brez primerno hrabro pa je držanje naših bratov na Gorškem, v Trstu in na Notranjskem. Tisti naši fantje, ki so razgallili svoje prsi in rekli: ustrelite nas! ko so jim ukazovali Italijani, da morajo odstraniti trobojne znake, tisti fantje je so prava moč naše politike. Njihova zasluga bo, kar pridobimo. V Parizu so sodili, da je to nekak mešan narod in se niso mogli zadosti naključiti junaškemu držanju. Položaj je tak, da se moramo same sebe krepko držati na uzi. Vsak nered pade na tehtnico nam v škodo. Kdor je danes zoper edinstvo države, je zločinec. Treba bo odločnega nastopa proti notranjemu strupu. Nemci naj se izjavijo, ali so z nami ali proti nam. Ako pa bi bile meje slabe, potem izkopliemo sekuro irredentizma. Kako se to dela, poznamo iz Avstrije in borili se bomo, da končno razbijemo smrtno vezi, v katere nas hočejo ukleniti. (Dolgotrajno odobrovanje in ploskanje.)

Poslanec A. Ribnikar.

H govoru dr. Zerjava se sklicuje na Wilsonove principe in na njegovo deveto točko, ki razpravlja o samoodločbi narodov. Zaupamo Wilsonu, zaupamo pa tudi francoskemu ministrskemu predsedniku Clemenceau, ki je rekel, da ne bo merodajni pri določitvi mej le sedanji položaj, ampak tudi zgodovinski in znanstveni dokazi. Mi pa hočemo povsodi samo to, kar je naše. In tam na jugu, na Krasu, na Gorškem je največji zaklad našega naroda. Spregovoriti pa moramo glasno za svoje pravice in povdariti, da ako ne bi bilo pravice, bo na jugu zopet vojna, kajti potlačiti se naš rod ne da. (Burno odobrovanje.)

V interesu svetovnega miru je, da nstrže mirovna konferenca našim opravičenim zahtevam. Govornik prečita noto naslednje

resolucije:

1.) Severni mejniki slovenskega ozemlja ki so tekli visoko nad Beljakom, Celovcem, Gosposvetkim poljem, St. Pavlom, Spiljem in Radgono, je potiskala nemška politika tekom devetnajstega stoletja nasilno proti jugu in na ta način oropala naš narod zgodovinskih ter kulturnih zibelk, naše ljudstvo pa gospodarsko zaslužila. Enakega tlačitelja je imel naš narod v Prekmurju, v ogrskih pokrajinah tja do Pozuna.

Povdarjajoč 9. točko znanih načel predsednika Wilsona, po kateri gre samoodločba vsem narodom velikim in malim, hočemo, da velja to načelo v popolnem obsegu tudi za naš narod. Sklicujoč se nadalje na izjavo francoskega ministrskega predsednika Clemenceaua, ki je povdarjal v svojem govoru dne 18. t. m., da bo določila mirovna konferenca meje posameznim državam o načelih zgodovinske pravice in znanosti, zahtevamo od mirovne konference v Parizu, da se pridruži vstoni kraji na našem severu, ki so bili ponemčeni ali pomadžarjeni, kraljevini S. H. S. Meja naše države naj poteka severno Beljaka, Celovca, Gosposvetkega polja, St. Pavla, Spilja in Radgone, odtod pa po bivši Ogrski državi v severni smeri proti Donavi.

2.) Na zapadu je ohranil naš narod navzlic nemškemu nasilju od severa in italijanskemu pritisku od zapada grudo svojih pradedov. Vkljub pritisku od strani teh močeh, nasprotnikov se naš narod na Primorskem ni le ohranil, marveč je dosegel za obdobja vredno pridnostjo in žilavostjo takoj visoko kulturno in gospodarsko stopnjo, da je postal svet našega rodu. Središče njegovega kulturnega in gospodarskega stališča sta bila Trst in Gorica, kakor sta bila naša in naših bratov Hrvatov kulturna in gospodarska centre. Polj in

Reka. Izguba le najmanjšega dela te zemlje, bi zadela našemu nar. hudo, ne preobljivo rano, ki bi se ne mogla zaceliti, dokler b ne bila združena z državo S. H. S. zadnja naša vasica. Sele potem bi mogel nastati po teh pokrajinah mir in sele potem bi bilo omogočeno kraljevini S. H. S. v zvezi narodov jamčiti za svetovni mir. Zahtevamo od mirovne konference, da prizna državi S. H. S. celo jugoslovansko Primorje vstevši Gorico in Trst.

3.) Od bratov Čehov, ki so se bojevali z našim narodom kot najboljši zavezniki v času najhujšega zasledovanja od strani Nemcev in Madžarov proti germanski in madžarski ohlepnosti in močehosti ter s sistematičnim notranjim razkrajanjem z nami vred razsuli avstro - ogrsko monarhijo, se nadejamo, da bodo izpolnili svoje obljube ter da bodo tudi sedaj zastavili vse moči v pomoč in v doseg naših opravičenih narodnostnih zahtev. Prepričani smo, da je srečna bodočnost Slovanstva v srednji Evropi odvisna tudi od bratskih odnosov med češko-slovaško in jugoslovansko državo.

4.) Te resolucije je predložiti predsedstvu mirovne konference v Parizu, predsedniku Češko - slovaške republike Masaryku in drugim merodajnim faktorjem.

Predsednik dr. Triller da resolucije na glasovanje. Sprejmejo se soglasno.

Končni govor ima

dr. Triller.

Povdarja, da v Parizu se odloči, ali bo mogel del našega naroda živeti z nami ali bo obsojen na smrtno trpljenje. Junaško se drži ta del našega naroda, ne strašijo se nobenega trpljenja, nobenega preganjanja, ravno in očitno, neustrašeno in močasto izpovedujejo, da hočejo živeti samo v Jugoslaviji. Se danes žive beneški Slovenci, pa jih Italijani že pol stoletja tlačijo in živel bi toliko bolj naš primorski Slovenec, ako bi ga zajel Italijan, toda miru bi ne bilo. V Parizu se ima odločiti, ali bo v teh krajih mir ali nemir. Ako odrežejo z našega telesa ta živi del, potem o miru prinasamo govor. Prihajajo misije k nam, dopovedujemo jim in vidi se, kako prepričevalno je naše stališče. Včasih nam razlagajo, da višji interesi zahtevajo Trst, ali mi ne poznamo nikakih višjih interesov, mi poznamo samo življenjske interese našega naroda. (Živahno odobrovanje.) Naš glas ne bo ostal glas vpijočega v puščavi. Mi informiramo Pariz in nikdo ne bo mogel reči, da ni vedel, zakaj se gre. Odpovedalipa sene bomo nikdar temu delu našega naroda. Potrebna je v teh trenutkih politika koalicije vseh strank in dokler ni domovina rešena, ne sme biti nikakega strankarstva med nami. Slovenec govori in glas Slovenca naj se čuje v Parizu. Izvajanja govornikova so navdušeno izzvenela v silen vsklik: Živel slovenski Trst, živel slovenska Gorica, živel slovenski Korotan! (Gromovito ploskanje in odobrovanje.) S tem je bil impozanten shod zaključen.

Krvavi dogodki v Mariboru.

Maribor, 28. januarja. Ameriška komisija je došla iz Gradača tu sem, kjer jo je sprejela slovenska deputacija, v kateri so dr. Müller, dr. Ehrlich, Smodej, dr. Oblak, dr. Mal in dr. Senoa iz Zagreba. Potem so zaslišali slovenske veščake. Med poslovanjem komisije je prišla nemška tolpa, ki je bila organizirano pripravljena, pred okrajno glavarstvo kričati »Heil in pet Amerikancem na čast veleprusko himno »Die Wacht am Rhein«. Prišli so s frankturaricami v rokah in s frankturskimi znaki, kar je seveda moralo napraviti na Amerikance primeren vtis. Množica se je rekrutirala večinoma iz šolskih otrok, žensk, nekaj poslopečev pod vodstvom znanih hujskačev, delavcev in železničarjev. Nekateri hiše so razobesile zastave, tudi nekaj pruskih in frankturskih, tako da so bili klici »Hoch Wilson« med prepevanjem protiententske pesmi »Die Wacht am Rhein« in »Heil dir im Siegerkranz« naravnost neresni in smešni. Cela demonstracija je napravila utis bornih larse, v kateri se zrcali vsa nemška hinavščina združena s šovinizmom in neumnostjo. Upali so, da bodo upivali s tem na Amerikance ugodno za svoje

rbora, doseči pa so morali ravno nasprotje in pokazali nemški značaj Masprotno. Polkovnik Miles se je izrazil, da te demonstracije ne vzame na znanje, generalu Maistru izjavil, da obžaluje, da je ameriška komisija dala povod tem demonstracijam in prosil, da se radi njih nikogar ne preganja. Obenem je izrazil svoje priznanje generalu, ki ob tako težavnih okoliščinah tako razumno vzdržuje red, in uzorni upravi. Demonstracija pred uradnim poslopiem okrajnega glavarstva so se vršile sicer hrupno a brez incidenta. Vpili, peli in kričali so tudi precej časa, tudi godbo so s sabo privedli, Miles se je pokazal pri oknu za par hipov, se prepračil, da Nemci uživajo pač zadosti svobode, potem pa takoj zopet naprej posloval. Prišla je med tem nemška deputacija h gen. Maistru, ki jo je sprejel. Hotela ga je zagotoviti in prepričati, da je demonstracija neprimerna in spontani izraz ljudskega čustvovanja. Nasilnosti, katerih pričča ameriška komisija ni bila, so se zgodile pozneje na drugem kraju mesta.

KRVAVI DOGODKI V MARIBORU.

Maribor, 27. januarja. (Lj. kor. ur.) Po dogovoru z ameriško komisijo so slovenski zastopniki prišli v Maribor, da tam povedo svoje želje z gospodarskega in narodnokulturnega stališča. Ameriška komisija je točno dospela v Maribor in zaslišala slovenske strokovnjake. Po prihodu ameriške komisije so strokovnjaki in zastopniki Slovenske Koroške najprej podali komisiji izjavo, ki slika novi položaj, ki je na Koroškem nastal vsled kršitve vojaške pogodbe po Nemcih. Povdarjali so, da je na dvotretinskem slovenskem ozemlju, ki so ga zasedle nemške tolpe, vsled nemškega terorizma in agitacije zaslišanje Slovencev nemogoče. Slovenci so na tem ozemlju brez voditeljev: županov, duhovnikov, učiteljev in uglednih kmetov, ki so morali pobegniti. Akoravno so na podlagi vojaške pogodbe hoteli v domovino, so jih Nemci ugrabili kakor hudodelce, jih vlačili po Celovcu, jih ogrožali, tepli in jih končno po raznih mukah poslali nazaj na Kranjsko, češ, da jih sedaj ne puste na Koroško. Vrh tega se je povdarjalo, da Nemci na zasedenem ozemlju groze vsakemu, ki bi se izrekel za Jugoslavo. Ob takih razmerah je vsako povpraševanje po željah in volji ljudstva lužurno. Zaradi tega so naprosili ameriško misijo, naj pred takim zaslišavanjem uredi vse potrebno, da pride do veljave slovenski glas, neodvisen od nemških tolp. — Ameriška komisija je v navzočnosti nemškega zastopnika, ki ni ugovarjal, vzela ta protest na znanje.

Maribor, 27. januarja. (Lj. kor. ur.) Ko je ameriška komisija zapustila okrajno glavarstvo, so demonstrantje izdali poroko: Na Glavni trg, pred Mestni dom! Položaj na Glavnem trgu, kjer se je med tem zbralo več tisoč ljudi, je postal od minute do minute opasnejši. Demonstrantje so napadli vojake in civiliste, ki so jih spoznali za Slovence. Mnogim vojakom so s silo izkušali odvzeti orožje. Med drugimi so napadli tudi vodjo mariborskega redarstvenega oddelka, komisarja dr. Senokoviča, podrl so ga na tla, mu s silo odvzeli službeni samokres, ga tepli in tolkli po njem, da je izgubil skoro zavest. Na njegovo klicanje mu je prišel tehta straža z nasajenim baloneto na pomoč in ga rešila iz njegovega nevarnega položaja le na ta način, da je rabila bodake proti napadalcem. Straža je pozvala množico, naj se razide, ker bi bila drugače prisiljena rabiti orožje. Temu pozivu pa se demonstrantje niso odzvali, temveč navedli na Mestni dom, ki je bil zastražen po oddelkih vojakov in redarjev. Množica je skušala nekaterim vojakom odvzeti orožje in ker je istočasno padlo iz njene sredine nekaj strelcev, katerih eden je nekemu vojaku odbil konico bodaka, ki je odletel za njim stoječemu tovarišu v glavo, so vojaši vporabili proti nasilnikom orožje. Padlo je približno 50 strelcev. Pet oseb je mrtvih in okrog 30 ranjenih. Nato so se demonstrantje razkropili in je bil zopet vzpostavljen mir in red.

Maribor, 27. januarja. (Lj. kor. ur.) Očitno izjavlja, da je 35-40leten mož nameril s revolverjem na generala Maistra, ko je zapuščal okrajno glavarstvo. Ko pa je množica ob njegovem prihodu pričela vzklikati: Živio! je povedel roko s revolverjem.

Maribor, 27. januarja. (Začasno.) Današnji dogodki so posledica dobro premišljene in organizirane na-

žrti, ki je bil že pred dnevi izdelan. Ob današnji navzočnosti ameriške komisije v Mariboru so bile vse trgovine zaprte, nemška gimnazija in realka (obe v istem poslopiju) kakor tudi ljudske in meščanske šole so zaključile pouk ob enajstih, da se je morala šolska mladina udeležiti demonstracij. Delo v delavnici in kurilnici južne železnice je počivalo in bila je opažati splošna napetost. Ras stolp stolne cerkve je plapolala, frankfurterca in tudi na knežofski palači je bila razobešena poleg belo - zelene (štajerske) tudi črna - rdeča - rumena zastava. Demonstracije so nosile table z napisom: Hoch die Republik! Es lebe Wilson! Es leben die 14 Punkte Wilson! in vzklikali: Heil England! Heil Wilson! Tudi raz razna zasebna poslopja so plapolale zastave, med temi tudi črna - rumena. H generalu Maistru je prišla deputacija nekolic uglednih nemških mož zaradi demonstracij in trdila, da niso organizirane, ampak spontane. Iz navzočnosti nemško - avstrijskih častnikov in nemških dijakov iz Grada, kakor tudi raznih znanih Nemcev iz Čmureka, Straž in drugih manjših obmejnih krajev pa se da sklepati, da je bilo vse dobro organizirano. Za to je general Maister odgovoril deputaciji, da njihove izjave ne more sprejeti na znanje.

Maribor, 27. januarja. (Lj. kor. ur.) Med zaslišavanjem slovenskih zastopnikov je pred okrajno glavarstvo dopela nemška množica, ki so jo nemški aranžerji iz vse Srednje in Spodnje Štajerske sklicali v Maribor. Demonstracija se je vršila popolnoma v starem vsenemskem duhu. Demonstranti so opetovano prepevali »Die Wacht am Rhein« vzklikali »Heil« in vihteli svoje pruske in nemške - narodne zastave. K tej demonstraciji je prihitelo ogromno število nameščenih iz kurilnice in delavne južne železnice, kjer je zaposlenih okoli 1500 delavcev, nadalje dijakov, žensk in šolarjev. S svojim kričanjem so motili delovanje komisije. Na člane ameriške komisije je ta nastop Nemcev vplival očitno zelo neprijetno. Preverili pa so se, da Nemci v Mariboru uživajo vso svobodo. Voda ameriške komisije je izjavila, da te demonstracije ne jemlje na znanje.

Maribor, 27. januarja. (Lj. kor. ur.) Med demonstracijo pred okrajnim glavarstvom je polkovnik Miles vprašal generala Maistra, ali ne bi imel ničesar proti temu, da se pokaže množica. Na povoljni odgovor generala Maistra je stopil polkovnik Miles na balkon in se čez nekaj minut zopet povrnil v sobo.

Maribor, 25. januarja. Pri večeršnih demonstracijah je bilo kakor smo že sporočili 5 mrtvih in okrog 20 ranjenih. Med mrtvimi so trije iz St. Ite in 2 visokošolci iz Grada, kar je dokaz, da so Nemci prirediteli celo iz Gor. Štajerske različne sumljive elemente, da bi jim pomagali pri demonstracijah. Danes se širi po mestu vest, da so žrtve večeršnih demonstracij večje. Govori se, da je mrtvih 13 oseb.

Maribor, 28. januarja. Iz povsem zanesljivega vira se je izvedelo, da je ameriška komisija smatrala demonstracijo, pri kateri so se pele panzergerman-ke himne »Die Wacht am Rhein« »Heil dir im Siegerkranz« in »das deutsche Lied«, napetost ne toliko proti Jugoslovanom, kakor proti ententnim državam. Nemci in Nemčiji so torej s svojo demonstracijo dosegli ravno nasprotno, kar so nameravali.

Maribor, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Voditelj ameriške vojaške komisije, polkovnik Miles, se je izrazil proti vodji okrajnega glavarstva dr. Lajnsiču, medtem ko je bila pri generalu Maistru deputacija, tako - le: Vzemite kot prva vladna oseba in kot imetelji vladne moči na ozemlju, na katerem se nahajamo, na znanje in obvestite o tem tudi trenutno odsotnega generala Maistra kot vojaškega poveljnika teh pokrajin, da zelo obžalujem, ker je moja navzočnost povzročila demonstracije pred glavarstvom in po mestu Mariboru. Bodite pa prepričani, da so vsa dejanja popolnoma brezpomembna in da jih niti na znanje ne vnašamo. Obenem izjavljam, da se vrši štetje glasov za Nemško Avstrijo ali proti njej, ki so ga uprizarili Nemci bajeponalogu ameriške komisije, popolnoma samovoljno. Jaz nisem dal nobenega naročila za tako štetje, ki je, kakor mora videti vsak pameten in resen človek, popolnoma brezmišlno. Istočasno vam izražam svoje priznanje na vzorni upravi in redu v vašem ozemlju, kar vse najbolj priča, da so Slovenci sposobni za vladanje. Prosim Vas in gospoda generala Maistra, da ohranite še naprej ta red in da zaradi samovoljnega pobiranja glasovnic za Nemško Avstrijo kakor tudi zaradi današnjih demonstracij - ki jih, to poudarjam še enkrat in slovesno, niti na znanje ne jemljem - ne preganjate nikogar, kolikor to iz posebnih razlogov zaradi ohranitve mira in reda ne bi bilo nujno potrebno.

ATENTAT V SPODNJEM DRAVOGRADU.

Maribor, 27. januarja. (Lj. kor. ur.) Ko se je poveljnik baterije v Spodnjem Dravogradu, poročnik Vidmajer, snoči vračal v svoje stanovanje, ga je napadel kmet in ga z nožem težko ranil v trebuh. Po kasnejših poročilih je Vidmajer umrl za zadobljenimi ranami. Kmetu so prišli.

Pristopajte k »Slovenski Matici«.
Članarina 8 K, ustanovna 200 K

Vesti iz Jugoslavije.

ENTENTIN POZIV NA NARODE IN KOMENTAR.

Beograd, 27. januarja. K znanemu pozivu veselih, naj bodo narodi v svojih teritorialnih zahtevah zmerli in naj si ne laste s silo zemel, do katerih nimajo pravice, so prinesli pariški listi oficijozen komentar, ki namiguje, da je to svarilo namenjeno posebno Poljakom, Čehom in Jugoslovanom. Ta komentar je napravil v Beogradu najslabši vtis, ker kaže, da so vesele o nas, naši politiki in naših zahtevah popolnoma napačno informirane, drugače bi nam ne mogli očitati, da so naše zahteve krive in pretirane. Mi se nikjer ne sklicujemo na naše posestno stanje, ampak le na našo neoporečno pravico. Tujih pravic nismo kršili proti nikomur, nastopali nismo z nasiljem, ravno nasprotno, celo premagani in potlačeni Nemci grabijo našo zemljo, da ne govorimo o Italijanih, ki delajo ravno zato s takim nasiljem, da bi ustvarili fait accompli in s tem prikriti, da nimajo do pokrajin, ki si jih laste, prav nikake pravice. Zato so v tukašnjih političnih krogih mnenja, da je ta oficijozni komentar zopet produkt italijanskih intrig. Italijani upajo, da bodo na ta način odbili ost gotovo tudi proti njim napere, od Wilsona predlagane in zahtevane resolucije.

ITALIJA IN JUGOSLAVIJA.

Trst, 23. januarja. (Lj. kor. ur.) (Zakasnelo.) Po kratkem predsedku so se začeli italijanski listi zopet z veliko vneto pečati z jugoslovanskim vprašanjem, mejami nove države in nje razmerjem proti Italiji. V nasprotju s članki v prejšnjih časih se drže sedaj vse novice in večinoma redakcijski članki v zmerini in dostojnih mejah. Ker prišajo te članke večinoma vladi prijazni in nacionalni listi, zbuja ta enakomerna intonacija vtis nekakšne enotne inspiracije. Večina teh listov naglašajo potrebo o dobrem razmerju med obema sosedoma, Italijo in Jugoslavijo, našteva zasluge in žrtve, ki jih je imela Italija za osvoboditev Jugoslovanov, zlasti za rešitev Srbov med vojno. Vse neprijaznosti Jugoslovanov, med temi mislijo zlasti Hrvatce, proti Italijanom ne ovirajo, pravi »Giornale d'Italia«, gledati in spoznati zdravi del neodvisne Jugoslavije od Triglava, do Vrhnike, od Kvarnera, od »štirih sedmink« vzhodne Adrije do Banata in do Makedonije, od koroške in štajerske Drave, od albanških meja do Ohijskega jezera in do spodnjega Vardarja. Obenem naglašajo italijanski listi vzajemno, kako veliko in brezobzirno propagando za svoje aspiracije in cilje razvijajo Jugoslovani v inozemstvu in posebno v Parizu, dočim nedostajajo Italiji ta propagandistični aparat popolnoma. Posebno naglašajo listi vrline Srbov, njih prejšnje dobro razmerje do Italijanov in obžalujejo vsiljevanje Hrvatov in Slovencev v Srbijo, posebno v Beograd, kjer baie že popolnoma prevladujejo nersrbski elementi. Ločeni po kulturi in veri, bodo Hrvatje in Slovenci tam zadušili prirojeno in lojalno dobrotnost naroda v stari Srbiji. V Srbijo je vdrila nova Avstrija. (S to označbo hočejo italijanski listi omalovaževati Hrvatce in Slovence.) Ta novi položaj, piše »Gazzetta di Venezia«, skrajno nacionalistični list, je postrlil razmere z Italijo Dr. Korošec kliče po vojni. Vesnič v Parizu proglasa londonski pakt propadli, princ Aleksander, regent SHS, se je izpozabil ob sprejemu tržaških Slovencev z izjavami, ki kompromitirajo kraljevi ugled. Liste skrbi, da bo tako ravnanje Srbije škodilo njenemu ugledu in položaju, in opominja jo z zmerostjo. Njeni bodočnosti, da bi utegnili škodovati trgovatnosti, s katero brani dvomljive točke v Banatu in na italijanski Adriji. Italija in Srbija imata dolgo skupno pot. Od Srbije da bo odvisno, jeli bo to omogočeno.

Italijanske zahteve in ententa.

WILSON PROTI ITALIJANSKIM ZAHTEVAM.

Curth, 27. januarja. Listi poročajo, da je predsednik Wilson krepko in odločno zavrnil italijanske zahteve po Dalmaciji in Primorju, ki mu jih je predlagal Sonino. Sonino je bil vsled tega odločnega nastopa Wilsona zelo začuden in pobit. Italijanski listi o tem delstvu kratkoma molče. Zlasti jih boli tudi dejstvo, da se je tudi Francija obrnila proti Italiji. Zelo težko in morilno je vplivalo to dejstvo na prizadete rimske kroge.

Angleži o italijanskih nasilstvih.

Reka, 27. januarja. (Lj. k. u.) Dva angleška duhovnika, ki sta se mudila na otoku Cresu in bila očitno italijanske okupacije, sta izročila o teh dogodkih spomenici angleškemu admiralu na Reki. V spomenici izjavljata med drugim naslednje: Ko je bila proglašena jugoslovanska država, so osnovali na otoku Narodno veče, ki je nastopalo proti italijanski manjšini z največjo kulantnostjo. Tudi sicer so Jugoslovani izkazovali napram Italijanom veliko spoštovanje. Ko je priplul pred otok italijanski torpedni rušilec, so ga Jugoslovani slovesno pozdravili. Čeprav je vladal na otoku vzoren red, so Italijani zasedli ves otok s silo. Od tega časa naprej se je začel za Jugoslovane otok časi trpljenja in preganjanja. Vse politične in narodne pravice so Italijani takoj odstranili. Jugoslovanske zastave so bile snete in raztrgane na kosce. Spomenici silka nadalje podrobnosti italijanskih nasilstev in končava: Ko sva gledala vse okoliščnosti, katerim je bilo izpostavljeno jugoslovansko prebivalstvo otoka Cres, je naše srce trpelo in naša angleška podanost ni

mo mogla prenesti, da bi naša britanska vlada ne izvedela za omenjene dogodke, ki naj odločno zahtevajo, da se Italijani prebivalstva, katere je po geografskim in etnografskim položajem jugoslovanska. Na čisto dobra Anglija je politična, da reši ta dobri in marljivi narod, ki šli spojitve z jugoslovanskim kraljestvom, ako ne bi uničen po okrutni italijanski premoči. Na to združitev ima narod pravico, ki se jo mora upoštevati.

Ni delo Italije?

Trst, 22. januarja. (Lj. k. u.) (Zakasnelo.) Ravnanje rimskega lista »La Tribuna«, ki se nahaja sedaj v Parizu, poroča svojem listu naslednje informacije: Mislim, da vam lahko dodam, da bi Srbija, če tudi mora vzdržati stališče, da se dopusti Jugoslavija na mirovno konferenco, bila povsem nezadovoljna z nasprotno rešitvijo, kakor je bila odrejena po konferenci sami, ker bi iz tega izhajalo povečanje lastnega ugleda in ker bi to potrdilo stališče Pašičevega, da se je namreč morala ustanovitev nove države oblikovati okoli že obstoječega središča. Ukrep proti udeležbi Jugoslavije na konferenci se pripisuje v gotovih krogih Italiji. Vendar vam lahko zatrjujem, da je bilo to avtomatična posledica splošnih odredb konference, da naj se namreč dopuste na konferenco zgolj one države, ki so se udeležile vojne obstraniente.

General d'Esperoy v Dubrovniku.

Dubrovnik, 26. januarja. (Lj. k. u.) Danes popoldne je dospel s parobrodom general Franchet d'Esperoy v luko Gruž. Na pristanišču so ga lepo sprejeli. Okoli ene popoldne je prišel v mesto, kjer ga je pričakovalo mnogobrojno prebivalstvo. Mesto je bilo svečano okrašeno z zastavami. Pri sprejemu so bila zastopana mestna društva in korporacije. Nosili so jugoslovanske in zavezniške zastave. Francoske čete so stale na počast. Godba je zasvirla marseljezo. Pojem je načelnik dr. Melko Čingrija govoril. Dejal je: »Mesto Dubrovnik je bilo v davni zaklonišče svobode na teh jadranskih obalah in potem stoletni rob tuje uprave, danes pa je zopet svobodno mesto svobodnega kraljestva SHS. Z Vami pozdravlja danes veliki prijateljski in zavezniški narod, čigar sin ste Vi, pozdravlja divno Francijo in vrliga vojskovođa, pod čigar vrhovnim poveljstvom je junaška srbska vojska z legijonši, predstavniki tedaj še zaslužnega dela jugoslovanskega naroda, pospešila vseobčni poraz protivnikov. Vi, sin plemenite in svobodnega naroda, boste lahko razumeli srečo, veselje in navdušenje našega naroda, ki mučen, izloččen in razkosan skozi stoletja, občuti dan svobode in svojega ujedinjenja. Naš narod ima poleg napak tudi vrlino, ki ste mu jo prav Vi, gospod general, izvolili priznati in ta je, da ne zdajva. Resnica je, narod SHS ne obupa, pa ako mu božja previdnost prisodi, da še ni izpraznil svoje čaše žolča, jo bo izpil do dna, toda do svobode in ujedinjenja svojega morja.«

V tej veri v kateri živi ves narod svobodnega kraljestva SHS. Vas gospod general, pozdravljam in ključem: »Živio general Franchet« zivela Francoska, naša prijateljica in zaveznica! Ob viharjih vzklilikih je odgovoril general: »Dubrovnik poznam že iz prejšnjih dni. Lujo Voinović me je informiral o razmerah Slovencev. Dobro mi je znana želja vseh SHS Dalmatincev. Nadaljeval je, da nas smatra za vredne svobode in se je zahvalil na sprejemu. Nato ga je pozdravila gospodična Olga Petrovičeva in mu podala sonek. General se je ginjen zahvalil. Potem je dr. Čingrija pokazal brzojavico, ki jo je prav tedaj prejel od pokrajinske vlade v Splitu na povabi generala, da obišče Split in kratko okupirane po Italijanih. General je dejal, da mu je na čast, ugoditi tej prošnji in je naprosil naj se mu naznani čas. Potem je sledilo predstavljanje oblasti dočim je godba pred francoskim poveljstvom svirala marseljezo. Nadaljevali so se klifi generalu vojakom in francoski republikli. Naposled so se meščani mirno razšli.

Curth, 27. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk urad poroča: Švicarski listi so prejeli obširna poročila iz Milana, po katerih je položaj Italije smatrati za skrajno kritičen. Javno mnenje je doseglo točko, na kateri se more sprico neizpolnjenih italijanskih zahtev po mirovni konferenci izpremeniti velika zmaga Italije v poraz.

Iz Čeho-slovaške.

Nemška univerza iz Praga.

Praga, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Glasom čeho - slovaškega tiskovnega urada piše češki ponedeljski list »Česke Slovo«: Po prevratu je prišlo okoli 500 jugoslovanskih visokošolcev v Prago na visoke šole. Ker niso mogli dobiti stanovanj, so jih nastanili v Klementinu in v nemških solah. Pa tudi ta stanovanja ne zadostujejo več. Sedaj je bilo prebivalstvo pozvano, naj jugoslovanskim dijakom proti plačilu da za sebnia stanovanja na razpolago. V sled neprestane prihajanja dijakov so se razmere zelo poslabšale, ker so majhne dvorane češkega vsenčilišča že prenapolnjene. Zato je zelo umestno vprašanje preselitve. Zanimivo bi tudi bilo vedeti, koliko slušateljev je na nemškem vsenčilišču in na nemški tehnikli, ki imajo tako velike dvorane na razpolago. Istočasno je važno tudi vprašanje, ali so se nemški profesorji in slušatelji že zaobljubili čeho - slovaški republikli. To se ni zgodilo. Dobro vemo, da bi nemški profesorji in dijaki radi zaustili Prago. To bi nam bilo sedaj zelo prijetno.

Praga, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tisk urad poroča: Narodno - napredni odbor v Boguminu je odposlal ministrskemu predsedništvu nastopno brzojavko: Svobodni sleziški narod v boguminskem okraju se prisrčno zahvaljuje visoki vladi, da ga je osvobodila polske okupacije. Izraža zahvalo in zvestobo čeho - slovaški vladi.

Iz Poliske.

Zenava, 26. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk urad poroča: Poluradna nota iz Pariza potrjuje, da se ententno svarilo naša na polske nasilnosti. Predsednik Wilson je izrekel svoje pričakovanje, da bo z začetkom februarja, t. j. do časa, ko dospel

je francoski general Staffel ter ameriški, italijanski in angleški častniki v Odansko, v glavni potah dosežemo sporazum med poljsko vlado in Nemčijo.

Verjava, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tisk urad poroča: Paderewski je poslal vladi čeho - slovaške republike telegrafsko noto, v kateri protestira proti prodiranju čeho - slovaških čet. Noto veli med drugim: Protestiram obenem proti akciji gospodov častnikov, ki pripadajo oboroženi ententni državi. Ne da bi se dogovorili s poljsko vlado, dajo ti častniki povelja, s katerimi sejejo razdor med dvema državama, ki imata največ interesa, da ostaneta v prijateljskem razmerju.

Praga, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tisk urad poroča: »Česke Slovo« javlja: Glasom poljskih listov so predvčerajšnjim poljski vojaki streljali na ententne častnike. Namesto častnikov so baje zadeli šoferje, od katerih je bil eden mrtev in dva teško ranjena.

Namen, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tisk urad poroča brezlično: Zastopniki poznanskih Poljakov in pruskega ministrstva se dosedaj še niso posvetovali. Pruska vlada stoji namreč na stališču, da nima povoda, v tem vprašanju povzeti inicijativu, da pa bo rade volje sprejela vsak predlog, ki bi ga stavili Poljaki. Vlada je mnenja, da pri kakršnikoli pogajanjih ne pridejo do razgovora le posamna vprašanja, marveč ves kompleks spornih vprašanj, ki jih je treba rešiti med Prusi in Poljaki. Dosedaj je prišlo na razgovor edinele vprašanje obojestranske osvoboditve meščanov.

Danzig, 27. januarja. Poljaki zbirajo velike množice vojaštva v okolici Horna.

Gdansk, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tisk urad poroča: Kakor poročajo iz Scheidtmihla, zbirajo Poljaki v bližini Thornia številne čete.

Iz Ukrajine.

Dunaj, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tisk urad poroča: Potujoč v Prago, je danes posebna ukrajinska diplomatska mislija dospela iz Kijeva na Dunaj. Namen misije je, vzpostaviti kar najprijateljske odnose med ukrajinskim narodom in čeho - slovaško republiko. Pri sestavi te komisije je direktorji stremili za tem, da so člani te misije osebe, ki poznajo razmere na Češkem in ki so se na ta ali oni način že bavile s čeho - slovaškim vprašanjem.

Kijev, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Ukrajinski tisk urad poroča: Tukašnji vladni krogi so sklenili, da je pri vseh pogajanjih treba brezpogojno varovati državno suverenost neodvisne Ukrajine. Ako pride vprašanje zvez na razgovor, potem se more Ukrajina zvezati le s čeho-slovaško in jugoslovansko državo. Zveza z vzhodnimi sosedi pa je za nedoločen čas izključena.

Stanislavov, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Ukrajinski tisk urad poroča: Bivši nadvojvoda Viljem, sin nadvojvode Karla Stefana, je izžubil čim častnika ukrajinskih legionarjev in je bil interniran v samostanu v Vzhodni Galiciji. Ko so zasedli Ukrajino, je bil nadvojvodi Viljemu podeljeno poveljstvo skupne jekaterinoslavke. Po sklepu nemirja je šel v Černovice in od tam v Vzhodno Galicijo, kjer se je narodnemu svetu stavil na razpolago.

Iz Madžarske.

Budimpešta, 26. januarja. (Lj. k. u.) (Brezlično.) Novoimenovani okrski poslanec v Svici dr. Szilajy je s člani poslanstva odpotoval v Bern. Za ravnatelja politične sekcije okrskega ministrstva za zunanje stvari je bil imenovan grof Emerich Zichy.

Budimpešta, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Dunajski korespond. urad poroča: Povodom odpotovanja grofa Julija Andrasya je ugotovil okrski brzojavil in koresp. urad na podlagi informacij, prejetih z mednarodnega mesta, da grof Andassy ni zahteval nobene prehodnice in da je odpotoval v Svico brez vednosti vlade.

Iz Avstrije.

Dunaj, 26. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk urad poroča: V konferenci poslanec Krafra, Erlerja in Kollerja z voditeljem ameriške misije profesorjem Colidgem, so informirali odposlanca o vseh razmerah na južnem Tirolskem in kar naj-energičneje protestirali proti vsaki aneksi-onistični nameri Italije.

Dunaj, 27. januarja. »Wiener Zeitung am Mittag« poroča, da je podaril znani židovski veleindustrialec von Guttman krščansko - socialnemu volilnemu odboru vsoto 600.000 kron v svrhu volilne agitacije. Krščansko - socialna stranka na Dunaju je to vsoto iz židovskih rok sprejela.

Rim, 27. januarja. Poveljniki Giufreda, ki je vodil akcijo za preskrbo živil centralnim državam, bo pričetkom prihodnjega meseca dospel na Dunaj.

Dunaj, 27. januarja. Epidemija pegastega legarja se še vedno širi po Dunaju. V tednu od 12. do 18. januarja je bilo naznanjenih 16 novih slučajev pegastega legarja.

Iz Nemčije.

Berolin, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tisk urad poroča: Udeležba pri današnji volitvi za prusko narodno skupščino ni bila tako velika, kakor udeležba pri volitvi za nemško narod. skupščino. Po izidu minulega tedna so meščanske stranke preverljene, da je socialistična večina v pruskem parlamentu izključena. Mogoče pa je, da ne bodo volitve za nemško demokratično stranko tako dobro izpadle, kakor minuli teden. Neodvisni socialisti bodo v narodni skupščini imeli isto število poslancev, kakor v državni zbornici. Kdor je zadnje dni obiskal volilne shode, je mogel opaziti, da so postali berlinski delavci še radikalnejši.

Berolin, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tisk urad poroča: Kakor poroča »Lokalanzeltger«, se nahaja Radek še vedno v Berlinu.

Berolin, 27. januarja. Pričakuje se rekonstrukcija vlade, v katero bodo vstopili vsled poteka in izida volitev tudi nemški demokrati.

Wilhelmshafen, 27. januarja. (Lj. kor. urad.) Dunajski korespond. urad poroča: Spartištvi so proglasili prekri sod in zasedli državno banko in postajno blaginjo in častniško kaziha. Promet na železnicah je ustavljen.

Razne vesti.

PRIPRAVE ZA VELIK CERKVENI KONCIL PO SKLEPU MIRU.

Curth, 27. januarja. Švicarski listi poročajo, da se vrše velike priprave za sklicanje cerkvenega koncila po sklepu mira. Koncil bi se vršil v kakem južnem nemškem mestu.

Boljševizem v Romuniji.

Bukarešta, 27. januarja. V soboto so izbruhnili po celi Romunski nemiri in sicer v vseh vaseh in tržih istočasno na gotovo znamenje. Voditelji te vstaje so po večini vračajoči se vojak. V nedeljo so pričele vdirati oborožene tolpe v mesta. V Bukarešti so se vršili celo nedeljo po mestu krvavi boji. Revolucionarjem so se pridružili tudi socialni demokrati. Število mrtvih in ranjenih je veliko.

Romunija.

Praga, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Glasom čeho - slovaškega tiskov. urada poroča: »Romanul« govori, ki sta ju minister Goldich in ministrski predsednik dr. Julij Maniu imela dne 14. januarja v Sibnju. Minister Goldich je dejal med drugim: Vsak narod, ki biva z nami, se je, opirajoč se na samoodlobo narodov in ne da bi čakal na zadnjo odločitev mirovnega posveta, združil z nami. Poslednje dni so nas trle skrbi. Lepi provincii Banatu preti nesreča. Srbski narod čislamo zelo, živimo z njim v miru in, tudi nečemo, da bi v prihodnosti prišlo med nami do preloma, dasi Banata ne bomo opustili nikoli.

Revolucija na Portugalskem.

Lisabona, 26. januarja. (Ljub. kor. ur.) Agence Havas poroča: Uradno se objavlja: Monarhistične čete so poražene. Odvzeli so jim vse topove. Do sedaj se je nad 9000 oseb prijavilo za ustanovitev civilnih bataljonov, da se bore proti monarhistom. Vodja monarhistov se nahaja med vstaji. Vlada zbira močne čete, da zatre upor v Oportu. Vlada je podala ostavko.

Rim, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Agencija Stefani poroča: Tukašnje portugalsko poslanstvo je dobilo nastopno brzojavko iz Lisabone: Monarhistični uporniki so poraženi. V vsem mestu vlada veliko navdušenje. Zbiranje čet proti Oportu se nadaljuje zelo povoljno.

Vigo, 26. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Bivši kralj Manuel je baje pri Caminhu vdrl na Portugalsko.

Oportu, 26. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Zveze z Lizbono so še vedno prekinjene, častniki so aretirani. Provizorna vlada je odposlala čete proti kralju, ki so še ostale republikanske.

Lizbona, 26. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Bežeče upornike so aretirali. Revolucionarno gibanje je končano. Polki protovolcev, ki so ostali vladi zvesti, so že demobilizirani. Na severu se zbirajo čete, namenjene proti Oportu. V Braganci in v Vizeu so zopet vzpostavili republikanski režim.

Pariz, 26. januarja. (Lj. k. u.) Glasom Dun. kor. urada poročajo listi iz Madrida: Tuka! krožijo vesti, da je kralj Manuel na Španskem ali na Portugalskem. Glasom brzojavke iz Lizbone je bil zastopnik kralja Ayres Ornelas v Mont Santu umorjen.

Berlin, 27. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk urad poroča: Preko Švedske prihajajo vesti, da je ruski komunizem opustil nacionaliziranje zemljišč, ker jo smatrajo za ponesrečeno.

Curth, 27. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk urad poroča: Kralj javlja brselski dopisnik listu »Times«, se bo sestavilo belgijsko brodovje iz več ladji, vzeti Nemčiji.

Bern, 27. januarja. (Ljub. kor. urad.) Čeho - slovaški tisk urad poroča: Zvezni svet je sklenil, poslati v Pariz delegacijo, ki ima nalogo, da uredi gospodarsko vprašanje med zavezniški in Svico.

Rotterdam, 27. januarja. »Times« poroča, da se bodo belgijske vojne ladje združile v posebno belgijsko vojno morinarico.

New York, 27. januarja. Porotno sodišče je opustilo znano madame je Bandi, ki je umorila svojega soproga Jaca, ki je bil znan pod imenom »kralj Sahare«.

Mirovna konferenca.

Pariz, 26. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Predsednik Wilson je na mirovni konferenci imel govor, v katerem je med dr. izjavil: Zbrali smo se tukaj z namenom, ki gre preko sedaj potrebnih dogovorov. Ne zadostuje, da zadovoljimo samo vladne kroge. Potrebno je, da zadovoljimo javno mnenje vsega sveta. Govornik je poudarjal željo po miru in je izjavil da se je pravi vtis vsem opazil tam, kamor oko vlade ne sega, kjer pa utripa srce človeštva. Naša sveta dolžnost je, da sklenemo trajne dogovore, ki jamčijo za miru in za mir. Zveza narodov mora biti bistveno vprašanje in ne le zgolj formalna zadeva. Izvoljeni sloji niso več gospodarji človeštva; njihova usoda je sedaj po vsem svetu v rokah priprave človeka. Da upoštevamo ta novi položaj, se ne pravi samo, da opravičujemo zaupanje, ki ga človeštvo goji do nas, marveč tudi da vzpostavimo mir. Zvezo narodov smatramo za temeljni kamen vsega programa, ki izraža naše namerje in naše ideale v tej vojni. Gledati moramo sedaj na to, da si vsak narod na svetu voli svoje lastne gospodarje in določa svojo lastno usodo, ne kakor jo želimo mi, ampak kakor si jo želi sam. Zbrali smo se tukaj z namenom, da odstranimo vzroke svetovne vojne, podlage za napade velikih držav na male, ter nazore, da je treba podanike, ki se protivijo, ugnati z oboroženo silo. Mir bomo dosegli le, ako odstranimo ta zla s sveta.

Pariz, 27. januarja. (Lj. k. u.) Agence Havas poroča: Predsednik Wilson in njegova soproga sta se večeraj dovoljno odpočitela v Chateau Thierry in v Reims. V Reimsu sta si pod vodstvom kardinala ozledala katedralo. Nato sta si oledela trdnjavo Pommeles. Prebivalstvo jima je privedlo vinarne ovčice. Zvečer sta se vrnila predsednik in njegova soproga v Pariz.

Pariz, 26. januarja. (Lj. k. u.) V ponedeljek dovoljno se bo znet sestal komite konference in bo nadaljeval razmotrivanje o teritorialnih vprašanjih. Minister za kolonije bo seli orisostoval. Razmotrvali bodo vprašanje nemških kolonij v Afriki.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.
Lastnik in tisk »Narodno Solstvo«.

